

Dave Goulson: Red insekterne. Red dig selv!

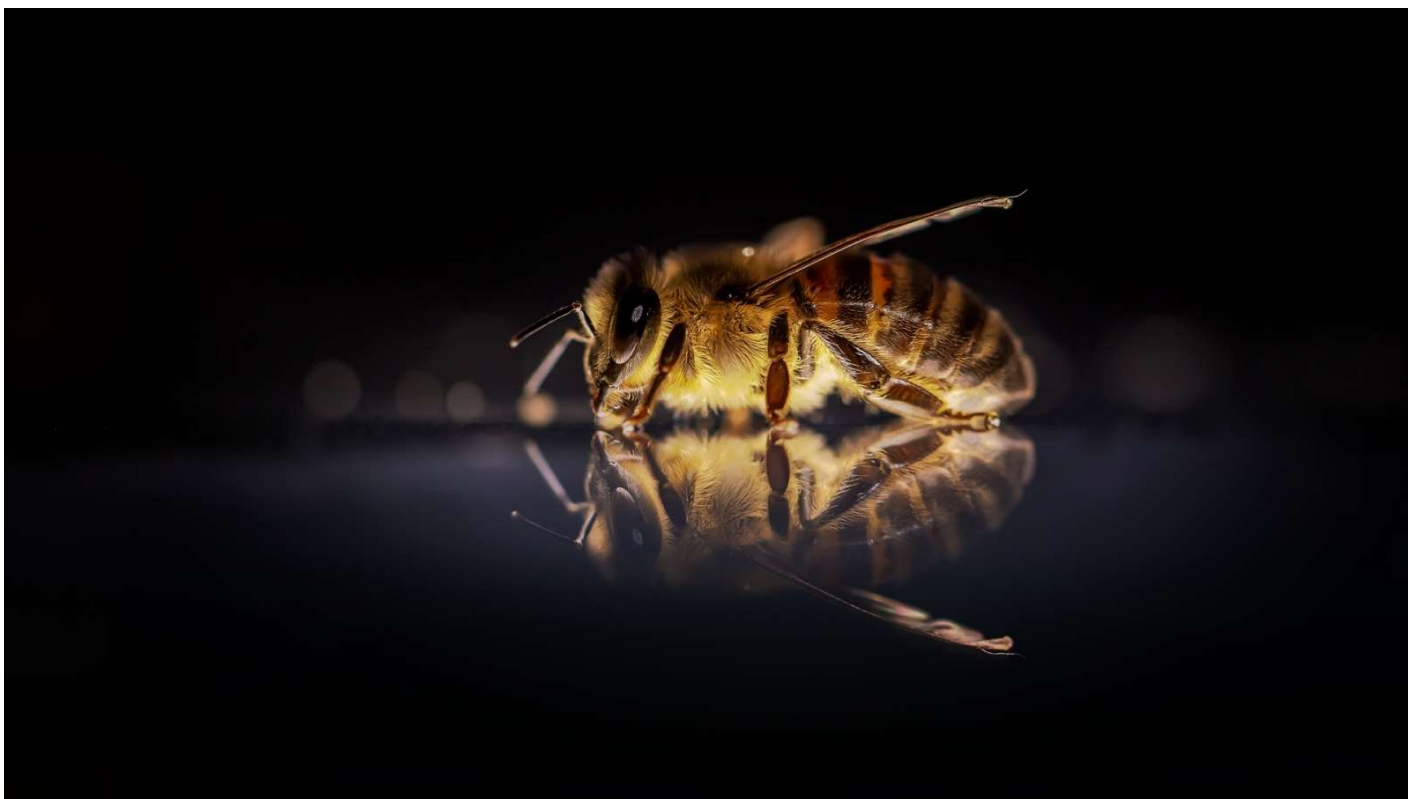

Foto: Pixabay

Egon Clausen
02.06.2023

BØGER // ANMELDELSE – Professor Dave Goulson har skrevet bogen *Den tavse klode*, som ifølge Egon Clausen er en af årets mest betydningsfulde udgivelser. “Den handler ikke blot om insekters overlevelse, men også om dig selv og om dine efterkommeres liv og levned på vores forpinte klode” – og den giver råd om, hvad man selv kan gøre, og hvilke krav man skal stille til politikerne.

BOG: Den tavse klode – Sådan forhindrer vi insekternes tilbagegang

Forfatter: Dave Goulson

Oversat og bearbejdet af Kjeld Hansen

Gads Forlag. 352 sider. Udkom d. 19. maj 2023

Bladlus, vårfluer, græshopper, hvepse, løbebiller og bier skal skælve af skræk, for mennesket er efter dem. Disse små skabninger står nemlig i vejen for selveste udviklingen, så derfor må de væk.

Men mennesket bør også selv skælve af skræk, for uden insekter er vi alle fortabt. Sagen er, at vi ikke kan overleve uden insekter. De har en enorm indflydelse på vores

hverdagsliv og virke. De er i vores haver, parker, marker, i jorden under vores fødder og selv i revnerne i byens fortove. De bekæmper skadedyr, og de sørger for, at vores planter kan sætte frugter og danne frø, og uden planter vil vores samfund gå bankerot. Derfor skal vi passe på vores insekter. Uden insekter intet menneskeligt samfund.

Alt det kan man læse om i Dave Goulsons fremragende bog *Den tavse klode. Sådan forhindrer vi insekternes tilbagegang*. Dave Goulson er professor ved University of Sussex og en internationalt anerkendt ekspert i insekter med humlebier som speciale.

Professor Dave Goulson har skrevet adskillige populærvidenskabelige bøger om insekter og biodiversitet. De er udkommet på 15 sprog, og hans seneste bog, *Silent Earth: Averting the Insect Apocalypse* fra 2021, er nu altså også kommet på dansk. Foto: Finn Goulson

Hans bog er oversat til dansk af Kjeld Hansen, der anses for at være Danmarks førende miljøjournalist. Han har bearbejdet den oprindelige tekst, så der er mange danske eksempler i bogen. De glider ubesværet ind i den løbende tekst, og det gør bogen meget konkret og nærværende for danske læsere. I kildefortegnelsen er der også danske titler. Det hele er imponerende godt gjort.

Hvis insekterne uddør

Dave Goulson er betaget af insekter. Nogle af dem er vildt mærkværdige, andre uhyggelige og foruroligende, men alle kan ses som eksempler på livsformer, der har

dannet sig i sci-fi-former for at overleve og føre arten videre. Det har insekter gjort i millioner af år. Så de har været her længe før os.

“Vi har sluppet masseudryddelsen løs. Det er den sjette inden for sådan cirka 540 millioner år

Warning to Humanity, underskrevet af ca. 15.000 videnskabsfolk fra 184 lande i 2017

Mellem kapitlerne om miljø og klima har Dave Goulson anbragt nogle beskrivelser af forskellige insekter. Det gælder fx ildfluer, der gløder i natten med grønne, gule, røde eller blå lys. Der gælder honningmyrer, hvor nogle gør sig selv til honningkrukker, der hænger fra loftet i deres bo, og der er ørentvister, hvor hannerne har to penisser, og monarken, der flyver fra Canada til Mexico og mange flere.

Det er en fantastisk verden med en overvældende variation i former, farver og måder at leve på, men også en verden som svinder ind dag for dag. På grund af menneskene. På grund af os.

Foto: Pixabay

I bogen får vi at vide, at i takt med, at insekterne bliver færre, vil vores verden langsomt gå i stå. Der er også en grundig redegørelse for årsagerne til insekternes nedtur, og for at gøre de dystre fremtidsudsigter konkrete, er der en fiktiv fortælling om en fremtid, hvor alle fødekæder er brudt sammen, hvor elektricitet ikke længere er et fælles gode, og hvor mennesker må bestøve deres frugttræer med håndkraft, for der er ingen insekter til at gøre det.

Det er en verden, hvor landmænd ikke længere kan dyrke jorden, for den er forgiftet af pesticider, og der er hverken regnorme eller mikrober til at gengive markerne deres tabte næringsværdi. Vandet i søer og vandløb er forurennet, og træerne står uden blade, mens temperaturen stiger år for år, og ørkener breder sig, så millioner af mennesker lider en frygtelig død.

“Bogen slutter med en række råd til, hvad man kan gøre som individ, som borger og hvilke krav man bør stille til politikerne

Sådan ser en mulig fremtid ud, og ingen bør være i tvivl om, at vi er blevet advaret. I 2017 underskrev mere end 15.000 bekymrede videnskabsfolk fra 184 forskellige lande en ”**Warning to Humanity**,” og heri skrev de, at ”Vi har sluppet masseudryddelsen løs. Det er den sjette inden for sådan cirka 540 millioner år, men mange nuværende livsformer vil være udslettet eller i det mindste have kurs mod uddøen allerede ved slutningen af dette århundrede.”

Den slags advarsler skænker det store flertal af menneskeheden tilsyneladende ikke en tanke. De lever bare deres liv, som de altid har gjort, og det gør Dave Goulson frustreret, for han aner ikke, hvordan man kan nå ud til de mange indifferente mennesker. Det haster, men der er dog endnu tid. Han skriver:

”Selv om tiden er ved at løbe ud, er det nemlig endnu ikke for sent at redde verden. Vores insekter har brug for hjælp. Flertallet er endnu ikke uddøde, og giver vi dem bare noget plads, kan de snart komme sig, for insekter formerer sig hurtigt.”

Hvis vi gør noget

Bogen slutter med en række råd til, hvad man kan gøre som individ, som borger og hvilke krav man bør stille til politikerne. Her er et uomgængeligt krav, at udviklingen i landbruget skal ændre retning. Det moderne landbrug er ”en del af et svimlende ineffektivt, grusomt og miljømæssigt ødelæggende fødevarer-system.”

På globalt plan dyrkes omkring tre gange så mange kalorier som nødvendigt for at mætte jordens befolkning, men omkring en tredjedel af disse kalorier går tabt, og en anden tredjedel bruges til husdyrfoder.

Hvis man vil udforme en bæredygtig og miljøvenlig fødevarerproduktion til at mætte verdens befolkning, vil det overhovedet ikke ligne det landbrug, vi har nu, så vi skal virke for at få en levende landbrugssektor med langt flere beskæftigede personer og med fokus på en bæredygtig produktion af sunde fødevarer.

Og så leverer Goulson en smuk beskrivelse af alt det, vi kan opnå, hvis vi sætter ind i tide.

”Forestil dig en fremtid med store og små grønne byer, hvor hver eneste kvadratmeter er fyldt op med vilde planter, blomstrende og frugtbærende træer, grønne tage og grønne mure; hvor børn kan vokse op til lydene af græshoppers filen, fuglesang og forbiflyvende humlebiers dybe summen, og med glimt af farvestrålende sommerfuglevingers flaksen.”

Læs selv videre, for denne bog bør du læse. Den er livsvigtig. En af årets mest betydningsfulde udgivelser. Den handler ikke blot om insekters overlevelse, men også om dig selv og om dine efterkommeres liv og levned på vores forpinte klode.

Foredrag med Dave Goulson i Danmark

Dave Goulson kommer til Danmark og holder et foredrag sammen med Kjeld Hansen på Aarhus Universitet d. 19. september 2023. Foredraget live-streames til en række universiteter, biblioteker, biografer, skoler m.m. rundt omkring i landet.

Foredraget afholdes også i København den følgende dag.

Yderligere information foreligger ikke på dette tidspunkt.

Læs også Ann Lehmann Erichsens klumme **“Dovne” haveejere efterlyses – de flittigste er en trussel mod klima- og biodiversiteten.**

biodiversitet

insekter

klimakrise

landbrug

Egon Clausen

Egon Clausen, f. 1940, forfatter, radiomand, fhv. redaktør på P1, fhv. formand for gruppen af faglitterære forfattere i Dansk Forfatterforening, medarbejder ved den2radio.dk.

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend